

ák.

8 9 10
34 36 38
Krajcár.

ek.

b és min-
tebb véd-
- 96 K-tól
a határig
ehermen-
(313-12.6)
- összes
nyen és bér-
alacsonyabb
tíni.
hinerstr. 15.

400-1.1

ény.

1881: LX.
nnel köz-
jár. bir-
övetkezté-
reki ügy-
nagybees-
3 fillér s
hó 30-ik
egrehajtás
il.-re be-
m.: bolti
árverésen

kir. jár.
végzése
követelés,
k napjára
összesen
megállá-
zon adós
ára 1908.
k) nap-
üzetik és
nel oly
az érin-
107. és
tés mel-
eseten

ingósá-
tták és
na, ezen
értel-

rilis hó

el,
rehajtó.

Szerkesztőségi Iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Levél a lap szerkesztési részébe írtó
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 93. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre --- 24 kor.
Félévre --- 12 "
Negyedévre --- 6 "
Egy hóra --- 2 "
- Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, április 22.

A jövő ülészak.

- Politikai munkatársunktól -

Budapest, április 21.

Néhány nap múlva megnyílik a képviselőház új ülészakja. Ezzel újból előtérbe tolnak azok a problémák, amelyek közéletünket mozgatják s a melyeknek miként való megoldásától jövő év-tizedek, tán századok s esetleg az egész nemzet sorsa függ. A terhes jövődöbe nézve első kérdésként az vetődik fel, hogy az országgyűlés új ülészakában a politikai életnyilvánulásnak, vajjon melyik fajtája lesz-e az uralkodó: a harc-e vagy az alkotó munka.

Az új házszabály mindenestre módot ad rá, hogy a politikai kötekedés, az okés cél nélküli harc korlátok közé szorítottassék s ezzel meg van adva a fokozottabb munka lehetősége. Mindazonáltal az új ülészak súlyos feladatok elé állítja a kormányt, a pártokat, a parlamentet és az egész országot. Nagy politikai kérdések és még nagyobb nemzetszervező alkotások megoldása előtt áll a magyar nemzet. Elintézendő Ausztriával való vitánk a tisztí fizetésemelés kérdésében s a komoly magyar politikai tényezők minden megfontoltságára szükség lesz, hogy a magyar politika minden erejét fenntartsák a két megoldandó nagy kérdés: a magyar jegybank és a választójog reformja számára. Amazt kívánja Magyarország pénzügyi függetlenségének érdeke, emezt a népek milliói.

Mindegyik egyaránt nemzeti érdek, mert a kellő megfontolással s a jövőbe néző számítással megvalósítva a nemzeti élet erősítésére, Magyarország haladásának biztosítására szolgál.

Hangsúlyozni kell a megfontolást, mert mindegyik kérdés alkalmas arra, hogy a kellő előrelátás nélkül megoldva súlyos válságokba sodorhatja a nemzetet. Vezető körökben jól tudják, minden politikai és gazdasági átalakulás rázkódással, áldozatokkal jár. De az igazi politikának éppen az a feladata, hogy a nemzeti élet szervezésében szükséges változtatásokat végrehajtsa, a nélkül, hogy magát a nemzeti életet, annak zavartalan folyását kockáztassa.

A mi azt teszi, hogy a szükséges reformokat meg kell alkotni, de lehető elkerülésével minden olyan válságnak, mely magát a nemzetet életerejében megroppantathatná.

A szélsőségek, melyek egyik és másik irányban is megmutatkoznak, azt teszik feladatává a kormányának — mely a nagy reformok felelősségének terhét viseli — hogy nagy előrelátással, kellő megfontolással, céltudatosan, de határozott akarattal végezze azt a nagy munkát, melynek elvégzésére rendeltetett.

Az új ülészak tehát eseményekkel terhesnek ígérkezik, eseményekkel, melyeknek méhéből száz válság és zavar fenye-

get. A magyar nemzet vezéreinek, de minden egyes fián is áll, pártkülönbség nélkül, miként kerül ki az ország a nagy feladatok megoldásáért folyó harcából és munkából. Új korszak, nehéz idők következnek most, próbájául a magyar nemzet életerejének s az igaz hazafiságnak.

Ipariskolai tanítók köre Torontában.

- Az iparoktatás és az új ipartörvény.

- április 22.

Mindenkor örömmel látjuk, mint halad, mint törekszik előre hazánk iparügye. Megaláddással vesszük tudomást minden olyan mozgalmról, mely az iparfejlesztés érdekében történik. Tegnap is egy lépés történt, amikor az „Iparostanonciskolai Tanítók Országos Egyesületének” elnöksége, ez egyesület torontálvármegyei körének alakításával megbízván Baaden Károly igazgatót, az meg is alakult.

Az alakuló ülésről, melynek az alakuláson, a tisztikar választáson kívül legfontosabb pontja az ipartörvény módosításáról szóló javaslat tárgyalása volt, — tudósításunk a következő:

Baaden Károly üdvözlővén a szép számmal megjelent tanonciskolai tanítókat, röviden előadja az összejövetel célját. Miután a kör megalakulása kimondatott, elnöknek Baaden Károly, alelnöknek Szuk Antal, jegyzőnek Lovrics Antal egyhangulag megválasztattak.

Megalakulás és a tisztikar megválasztása után Wégling Istvánnak kiváló szakismerettel s ügyesrettel kidolgozott s az ipartörvény módosításáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó előadói tervezetnek tárgyalása következett.

Az előadói tervezet rövid kivonata ez:

Előadó rámutatva a magyar ipar és kereskedelem fejlesztésének és versenyképességének szükségességére, fájdalommal konstatalja, hogy míg alkotmányos életünk helyreállítása után politikaiagi felébredt a nemzet, közgazdasági téren maig sem érikünk el kiválóbb eredményeket, pedig az ország legfőbb, legégetőbb szükségéi ettől függenek. A nyugati országok ép azért fejlődtek nagyokká, hatalmasokká, mert belátták az iparfejlesztés fontosságát.

De megszületett immár a magyar iparpártolás nemes eszméje a közönségben, a kormány és törvényhozás pedig nagy arányban megindította az iparfejlesztés munkáját. E reformmunka gazdasági és társadalmi életünk régen érzett hiányait lesz hivatva pótolni s el is éri ezt az ipartörvény revíziójának különösen az iparoktatásra vonatkozó részével. Mert egész iparunkat megjavítani, versenyképessé tenni, előadó szerint, első sorban csak is a fiatal iparos nemzedék elméleti kiképzésének intenzívebbé és céltudatosabbá tételé által lehet.

Majd részletesen áttér a kereskedelmi miniszter által kiadott ipartörvény módosításáról szóló javaslat egyes paragrafusainak ismertetésére. Örömmel fogadja a javaslat azon pontját, mely kimondja, hogy iparostanulóknak csak oly egyén alkalmazható, aki legalább négy elemi osztályt sikerrel végzett, de nem tartja helyesnek, hogy az iskolai bizonyítvánnyal nem rendelkezők az iparhatóság előtt tegyenek felvételi vizsgálatot, hiszen magán uton is megszereshető az elemi iskola negyed osztályu bizonyítványa. A tervezetnek azt a pontját pedig, amely szerint az oly tanuló, akinek semmi iskolai végzettsége nincsen és így az előkészítő osztályba osztandó be, törölnöndök tartja, mivel, ha kimondják azt, hogy minden tanuló köteles négy elemi osztályt végezni, ez a pont ugyanis tárgytalan.

A javaslat a tanonciskolai bizonyítvánnyal némi joghatályt is biztosít, amikor kimondja, hogy a „tanviszony rövidebb időre nem köthető, mint amennyi ideig a tanuló az iparos tanonciskolát látogatni köteles”. Azonban a javaslat azon pontjánál, mely azt mondja, hogy „az oly tanuló, aki az iskolát legalább elégséges eredménnyel nem végezte, a gyakorlati ismereteken kívül arra nézve is megvizsgálandó, hogy az iparnak segédként való üzésére eléggé érett és általános ismeretei elégségesek-e?” — azt kívánna hozzátenni, hogy ezen vizsgálat csakis azon intézetnél történhet, amelyet az illető tanonc látogatott vagy látogatni köteles volt.

A munkaadók tanonctarthatására vonatkozó paragrafusnál kimondani kívánja, hogy a tanuló alkalmazás jogától megfosztandó az a munkaadó is, ki a tanulót a legmagasabb fokú birság alkalmazása után is az iskolalátogatástól indokolatlanul visszatartja.

Ezzel kapcsolatban foglalkozik az iskolalátogatására vonatkozó intézkedésekkel.

A javaslat e pontja a tanuló iskolamulasztásáért a munkaadót csak akkor teszi felelőssé, ha a tanítási óra a munkaidőbe esik, vagy a munkaidő után legkésőbb egy óra múlva kezdődik. Itt kimondani kívánja, hogy az iskolával szemben minden esetben a munkaadó legyen a felelős, mert van egy olyan pont is a javaslatban, mely azt mondja, hogy „az iskolában töltött órák beleszámítandók az iparos-tanulók napi munkaidőjébe.

A négy középiskolát végzett tanulók nem kötelesek tanonciskolába járni a javaslat szerint, ezt megtoldja előadó azzal, hogy szaktárgyakat azonban, mint pl. a rajzot és könyvitelt kötelesek legyenek tanulni.

Módosításra ajánlja a tanító-személyzet választására vonatkozó passzust is, mely szerint az ipariskolai tanítót az iparoktatási főigazgató hármas jelölése alapján a felügyelő-bizottság választja. A tervezet szerint állami és közs. polg. vagy népiszkolai tanítók a választást vissza nem utasíthatja. Nem tartja helyesnek ezt a rendelkezést, mert hiszen a kényszerített tanító kedvetlen munkát végezne s ezzel kapcsolatban indokoltnak és jogosnak véli a törvényben megállapítani a fizetést is, heti egy óráért évi 100 korona minimális összegben.

Teljesen kihagyandónak tartja a javaslat azon pontját, mely intézkedik arról, hogy az 1875. XXXII. t.-c. hatálya alá tartozó tanítók az ez iskoláknál élvezett illetmények után véglegesítésük esetén nyugdíjötöbbltet igényelhetnek, mert hiszen e törvényeket az 1891. XXIII. t.-c. hatályon kívül helyezte. Hanem igen is valamennyi ezen iskolánál működő végleges tanítónak nyugdíj, illetve nyugdíjötöbbltet biztosítandó.

Igen helyesnek tartja, hogy az iskola a tanulókat tanszerekkel is elláthatja és figyelemre méltó az intézkedés a tanítás idejére vonatkozólag. Ugyanis a tanítás reggeli hét óra előtt nem kezdődhetik és esti hét órán tul, vasárnap pedig déli 12 órán tul nem terjedhet.

Előadó javaslatához hozzászóltak Szegfü Sándor, Urhegyi János, Szalavary Ede, Jankovich Miklós, Szabó Sándor és Baaden Károly. Rövid vita után előadó tervezetét minden pontjában elfogadták, ahhoz hozzájárultak s a módosítások figyelembe ajánásával az Iparostanonciskolai tanítók országos egyesülete után a kereskedelmi m. kir. miniszter által összehívandó összes érdekeltségek országos értekezlete elé terjeszteni határozta.

Ezek után az értekezlet Wégling István előadónak fáradságos munkájáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz és az elnök életetésével az ülés véget ért. (T. J.)

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 " " "

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve
Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 " " "

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Uri felöltő 15 " " "

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275-34.12

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap regeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 25. Jótékony nőegylet közgyűlése.

Április 25. Gyógyszerészek gyűlése.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 6. A jegyző-egylet közgyűlése.

Május 7. Jegyzői nyugdíj vá. ülése.

Május 7. Tavaszi közgyűlés.

Május 11. Köz. biz. ülés.

— **Neuschl Ferenc kitérítése.** A király Neuschl Ferenc 5-ik honvéd gyalogezredbeli alezredesnek, a nagybecskereki honvédzászlóalj parancsnokának különösen buzgó és sikeres csapatszolgálatáért a katonai érdemkeresztet adományozta.

— **A jegyzőjelöltek tüzlőtanfolyama.** A nagybecskereki köz. tanfolyamnak mint minden évben, az idén is lesz tüzlőtői tanfolyama. A tüzlőtői tanfolyam ez évben május 25-től 30-ig lesz s a belügyminiszter a tanfolyamra előadónak Szabó Gyulát nevezte ki.

— **A kultúregyesület közgyűlése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, mint ismeretes, április 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja ezidei rendes évi közgyűlését Botka Béla főispán elnöklésével. A közgyűlés iránt igen nagy az érdeklődés s a tagok előreláthatólag nagy számmal vesznek részt a gyűlésen, ami kívánatos is volna, hogy a közgyűlés egy mint másutt is, igazi kultúrnap legyen.

Az idei közgyűlés érdekességét emelni fogja, hogy a közgyűléssel kapcsolatban a siketnémák temesvári intézetének igazgatója Zádor Endre előadást tart a siketnémák oktatásáról és neveléséről. Az előadó magával hoz három siketnéma gyermeket is, akikkel szemléltetőleg mutatja be az oktatást. Az előadásra való tekintettel a kultúregyesület igazgatósága meghívja a közgyűlésre a közönséget is. A közgyűlés és az előadás a vármegyház dísztermében lesz.

— **A jótékony nőegyesület ez évi közgyűlése** — fölmerült akadály miatt — a kihirdetett napon, folyó hó 25-én nem tarthatja meg. Azért, midőn a közgyűlés hátránnyal folyó évi május hó 2-át újabban kitűzi, arra egyszerűs mind az egyesület tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Jegyzőválasztás.** Uzbasich Gáspár csenei járási főszolgabíró elnöklése alatt Németh községben tegnap folyt le a jegyzőválasztás. Jegyzőül egyhangulag Vuchetich József volt csenei segédjegyzőt választották meg, akiben a vármegye jegyzői kara jeles képzettségű erőt nyer.

— **Községi képviselőválasztás.** Gyála községben a múlt héten folyt le a községi képviselők megválasztása Micskegy Vince tb. főszolgabíró elnöklése alatt. Képviselők lettek: Lánosz Mladen, Kuzmanov Tanaszia, Radity Vász, Popov Mladen, Koledin Fottia, ifj. Nedelykov Tims, Arszikov Lyuba, póttagok: Uverity Szvetozár, Zseravica Uros, id. Mladinov Velyko.

— **A nagybecskereki gyermeknap.** A nagybecskereki gyermeknap utcai urnás gyűjtése tegnap véget ért. Bár az idő egyik nap sem volt valami kedvező, sőt a tegnapi délutánt ugyszólván elmosa az eső, a két napnak eredménye a hölgybizottság tagjainak lelkes buzgalkodása folytán mégis igen szép. A gyűjtés eredményét véglegesen még nem zárta le a rendező-bizottság, de az eredmény kerakázamokban mégis ismeretes. A két napon az urnákba ugyanis összesen mintegy 840 korona folyt be. A legjövendelmesebb volt az első nap, amikor a két urnánál 573 korona folyt be, míg a második napon 266 korona volt az urnák jövedelme. Ez a jövedelem még

nem a teljes összeg és még néhány koronával ki fog egészülni, de a gyűjtés eredményének ez a képe már konstataható, ami az idei kedvezőtlen viszonyokat tekintve, mindenesetre örvendetes.

— **A zentai hid.** A zentai hid, mint lapunknak írják, ezuttal már a kocsik közlekedés számára is megnyitott. A megnyitás csütörtökön délelőtt történt, ezuttal minden ünnepélyesség nélkülözésével, mert a felavatás csak későbbben fog nagyobb ünnepélyesség közepette megtörténni, mikor valószínűleg Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is részt vesz a nevével elnevezett hid felavatásán.

— **Örvosok gyűlése.** A Torontálvármegyei Orvosi Egyesület ma délelőtt dr. Haidegger Lajos elnöklése alatt nyugdíj-egyleti és egyleti gyűlést tartott, amelyen az orvosi és jegyzői nyugdíj-egyletek fuzionálásával foglalkozva, az ügy behatóbb tanulmányozására dr. Haidegger Lajost és dr. Fialowski Bélát küldötték ki. Az egyleti gyűlésen pedig a betegsegélyző pénztárakkal folyó harc képezte a megbeszélés tárgyát, melynek folyamán elhatározták, hogy a helybeli, pancsovai és nagyikindai betegsegélyző pénztárakat újabb tárgyalásokra hívják fel. A részletes tudósítást lapunk holnapi számában fogjuk közzétenni.

— **Gyógyszerészek gyűlése.** A magyarországi gyógyszerész-egylet XIV. járása a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívó a folyó hó 25-én Nagybecskereken délelőtt 10 órakor a „Rózsa”-szállóban megtartandó rendes járásgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Járás-igazgató és aligazgató választása. 2. A folyó év május 25. és 26-án Budapesten megtartandó rendkívüli és tisztújító rendes közgyűlés tárgyainak megvitatása. 3. A szegedi országos gyógyszerész-értekezlet határozatainak tárgyalása. 4. Esetleges indítványok. Tisztelettel felkérem a kartárs urakat, hogy amennyiben csak tehetik, a gyűlésen méltóztatassanak résztvenni. És akik még nem tagjai országos együletünknek, arra kérem, hogy lépjenek be együletünkbe, hogy így tömörfülve szolgálhassuk közös ügyeinket. Kelt Bégaszentgyörgyön, 1908. évi április hó 18-án. Kartársi üdvözléssel Szerdahelyi Károly, járás-igazgató.

— **A kultúregyesület új alapító tagja.** Ifj. dr. Daniel Pál országgyűlési képviselő a Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületbe alapító tagnak lépett be.

— **A fősorozás.** A tegnap Mencezer Lipót elnöklése alatt megkezdett fősorozás ma a következő eredménnyel fejeződött be: A fősorozáshoz behíva lett az első korosztályból 185, a másodikból 90 és a harmadikból 109 hadköteles. Bennemaradt az első korosztályból 48, a másodikból 4 és a harmadikból 17 hadköteles. Távollmaradt az első korosztályból 33, a másodikból 27 és a harmadikból 31 egyén.

— **Magyar színi előadás Rudolfsnádán.** Rudolfsnádán írják lapunknak: A rudolfsnádi állami elemi népiskola tenitőtestülete a felsőbb osztály németajku növendékeivel husvét vasárnapján az árviz által megromlott rom. kath. templom tatarozása javára magyar színi előadást rendezett, mely ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben fényesen sikerült. Színre került „Karácsony” c színjáték Bertha Istvánról. Öröm volt hallgatni, mily tözgyökeres magyar kiejtéssel, mily precízis egybehangzó összjátékkal adták elő a sváb gyermekek magyar szerepüket, mely előadásból fényesen kiviláglott, hogy a gyermekek öntudatosan, tehát a darab tartalmát átértve és átérzve adták elő szerepüket. A szindarab fényes sikere Madarász Andor tanító kiváló érdeme, ki a rendezés nehéz és sok fáradsággal járó munkáját dicséretes buzgalommal teljesítette. A színelőadás dicséri egyben a rudolfsnádi állami elemi népiskolának a magyarosítás terént tett óriási előhaladását is. Dicséretet érdemel a nép is, mert a magyar nyelv iránti előszeretetének fényes tanujelét adta azáltal, hogy a tágas nézőtér alig volt képes a beözönlő hallgatóságot befogadni. A színelőadás dacára 144 korona 60 fillért tett ki. A színelőadás sikere körül fényes érdemeket szerzett még Krávit Matild kisasszony, ki a színpadi díszleteket díletánstól alig feltételezhető kiváló szakértelemmel festette; továbbá Dallos Gizella és Stepnicka Ilona állami ovónők,

kik a helybeli hölgyekkel egyetemben a jelmezek előállításában dicséretet érdemlő buzgószágot fejtettek ki.

— **Eljegyzés.** Schaffer Mór Budapestről eljegyezte Reiner Livia kisasszonyt, Reiner Henrik nagybecskereki magánzó kedves leányát.

— **nyári menetrend.** A folyó évi május hó 1-én életbe lépő nyári menetrend a következő, bennünket érdeklő változásokat tartalmazza:

A budapesti nyugoti pályaudvar—orszói vonalon. A jelenleg Budapestről délelőtt 9 óra 40 perckor Verciorovára induló gyorsvonatnak megállítása Szóregen megszüntetettik, ehelyett e vonat Szenthuberten fog megállani; a jelenleg Budapestről délután 2 óra 25 perckor, az új menetrend szerint pedig délután 2 óra 40 perckor Verciorovára induló gyorsvonatnál megállás Pákán megszüntetettik, ehelyett e vonat Szakálházán fog megállani. A jelenleg Verciorováról este 6 óra 30 perckor Budapestre érkező gyorsvonatnak a megállása Pákán megszüntetettik, ehelyett e vonat Szenthuberten fog megállani. A Budapestről jelenleg este 8 óra 5 perckor Orsovára induló, valamint az Orsováról reggel 7 óra 15 perckor Budapestre érkező személyvonatnál Budapest és Czegled között az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetsjegyek érvénytelenek és e vonatok a Temesremete és Temesrékás állomások között levő „Jezvin” 13. sz. órháznál nem fognak megállani.

A zombolya—nagybecskerek bégaparti keskenyágúny vonalon. A jelenleg Nagybecskerek-Bégaparttól reggel 3 óra 58 perckor Zombolyára induló vegyesvonat korábban, vagyis éjjel 2 óra 31 perckor fog indulni és Zombolyán csatlakozást talál Temesvár-Józsefváros felé. A jelenleg Nagybecskerek-Bégapart és Csöztelek között közlekedő délutáni személyszállító tehervonat az idén az egész éven át személyszállítással fog közlekedni.

A zombolya—nagybecskerek i vonalon. A jelenleg Zombolya és Módos között csak kedden és pénteken közlekedő személyvonatok e napon kívül még vasárnapokon is közlekedni fognak.

Az óbecse—ujvidéki és vaskapu—titeli vonalon. Az Óbecséről jelenleg délután 4 óra 20 perckor, az új menetrend szerint pedig délután 3 óra 45 perckor induló személyvonat Vaskapun—Titel felé és az Ujvidékről jelenleg reggel 6 óra 37 perckor Titelre induló személyvonat Ujvidéken—Zombor felől csatlakozni fog.

— **Ápaállatok megvizsgálása.** Dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklése alatt f. hó 25-én délelőtt 9 órakor, a vásártéren a következő bizottság fogja az apaállatokat megvizsgálni: Fülepp György vár. állatorvos, Giffinger Zsigmond vjezző, Steyer István és Bauer Pál.

Idült veselőbnál a buziásfürdői „Phönix” vízzel való ivókúra igen hatásosnak bizonyult. A buziásfürdői „Phönix” gyógyvíz hatása erős vizelethajtó tulajdonságában rejlik, részben pedig abban, hogy méz- és vastartalmu folytán a test nedveit átalakítja és a vizeletfehérnye mennyiségét csökkenti, vagy eltünteti. Már rövid kúra után a vesetáji fájdalom megszűnik és a vizeletből a vér és fehérnye eltűnik. — Idült veselő gyógyításánál kiváló szerepet játszanak a buziásfürdői szénsavas fürdők, melyek a szív működésének javításával lényegesen hozzájárulnak a kedvező gyógyeredmény létrejöttéhez. A buziási „Phönix” viz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.

— **Vasuti baleset a vihar miatt.** Ma regge Nagybecskereken vasuti szerencsétlenség híre terjedt el, a mely Szeged közelében történt volna. Utána jártunk a dolognak s azt az értesülést nyertük, hogy a szerencsétlenség híre tulzott. Mindössze kisebb baleset történt a temesvár—szegedi vonalon, a melyet a vihar okozott. Ugyanis tegnap este Valkány állomásnál az iszonyu szélvihar kimozdított a sinekről egy vasuti kocsit, a mely azután magával rántott még vagy tíz kocsit. A kocsik valamint a pályatest megrongálódott, úgy hogy még ma is át-szállással kell lebonyolítani a forgalmat, nagyobb baj azonban nem történt.

— **A csöszház titka.** Mint Kiszomborról jelentik, Ács Mihály határőrszáz a csöszházban a napokban délután halva találták föl. A haláleset körülményei némileg gyanusnak látszanak ezért most a hatóság vizsgálatot folytat.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

a mohai **ÁGNES** -Forras.

Millenniumi nagy érdemmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz! Olcsóbb a szódaviznél! Mindenütt kapható!

— Betérés a sirboltba. Törökkanizsáról írják: Immár kilencedik éve, hogy Ignacsev Kozsanót, aki fiatal korában hunyt el, a torontál-józseffalvi temetőben levő sirboltban eltemették. Szerb polgártársainknál az a szokás, hogy a halott eltemetése előtt nyitott koporsóban fekszik s fel van díszítve azokkal az ékszerekkel, melyeket életében hordott. Ignacsev Kozsana gazdag leány volt, akinek holttestén mintegy 25 darab arany ékeskedett. Valószínűleg ez juthatott eszébe az ismeretlen sirralónak, aki a napokban éjjel betört a családi sirboltba s felfeszítette a régen elporladt leány koporsóját, hogy az aranyakat elrabolja. A sirrabló azonban csalódott, mert a leányt ékszerei nélkül temették el s így a rablási kísérlet eredménytelen maradt. A sirbolt betörőjét erőlyesen nyomozza a csendőrség.

— Aki Krisztussal együtt akar meghalni. Kiszomboron Horváth Mihály 65 éves öreg ember nagypénteken fülakasztotta magát, mire észrevették, már meghalt. Az öreg az utóbbi időben elmezarok mutatkozott s a végzetes napon is azt emlegette, hogy Krisztussal együtt akar meghalni, de hozzátartozói nem vették komolyan az öreg kijelentését. Az öreg ember azonban komolyan vette elhatározását s végzetes tettet végre is hajtotta.

Színház.

* A tanítónő. Csiky Gergely halálával árva lett a magyar társadalmi színmű. Még Herczeg Ferenc is, aki pedig a legbiztosabb körülmények között fogott bele a társadalmi életünk drámai feldolgozásához, elfordult ettől a hálás témától s a történelmi drámának szenteli jeles tehetségét. Annál nagyobb örömmel kell üdvözölnünk azt a tényt, hogy egy olyan markáns tehetség, mint Bródy Sándor, belemarkol a való életbe. Legújabb darabja, melynek a budapesti Víg-színházban páratlan sikere volt és van állandóan, beigazolja a klasszikus mondást, hogy ez a való élet mindig érdekes, akár hol is fogjuk meg. Nem állítjuk, hogy „A tanítónő” kifogástalan darab. Hiszen ilyen, a dramaturgok állítása szerint, nincs is. Mi vidéki emberek például olyan szolgabíró hiába keresünk a környezetünkben, amilyent Bródy visz a színpadra, az ő fanatikus káplánjait inkább az Anzengruber darabjaiból ismerjük, mint a magyar életből, s a csendőri kegyetlenségek, melyekkel „a szegény parasztot” nyomorítják meg, a reális életben, istennek hála, nem igen esnek meg. Azt is bajos elképzelni, hogy a községi iskolaszék elcsaphasson egy állami tanítónőt, amiért éjjeli zenét kapott és — Zola-regényeket olvas. De ezek apróbb szépség-hibák, melyek mit sem változtatnak azon a tényen, hogy a Bródy darabja érdekes és figyelemreméltó. Mert az a társadalmi jelenség, hogy az egyedül álló nőt, legyen bár tanítónő, színesző, postásiskasszony vagy irodai alkalmazott, a férfiak közprédája, el nem tagadható s az az író, aki tehetségét ennek a bajnak a megvilágításának és kiirtásának szenteli, mindnyájunk tisztelőjét és rokonszenvét érdemelte ki. Főképpen akkor, mikor témáját annyi éles látással, szívvvel és szellemmel dolgozza fel, mint azt Bródy Sándor tette.

A hatás itt sem maradt el. A zsufolt ház nagy érdeklődéssel hallgatta az író szellemes dikcióját s bár egyes tételői, ezt az igazság kedvéért kell megemlítenünk, nem maradtak ellentmondás nélkül, a darabnak a mi színpadunkon is nagy sikere volt.

Színészeink nagy igyekezettel láttak nem könnyű feladatuk teljesítéséhez. Jászai Olga a címszerepben teljesen elfogadható alakítást nyújtott. Különösen azok a részletei sikerültek, melyekben a magános nő elhagyatottságáról panaszkodott s kikelt a férfiak üldözése ellen, kik mindig csak a testét kívánják. Itt nyílt színen is kapott jól megérdemelt tapsokat. Remete a tanító szerepében ezuttal is intelligens gondolkodó színésznek bizonyult, egészben azonban tulajágosan fanyar és lemondó [volt]. A köztiszteltben álló plébános a társulat új tagja, Bogyó játszott. A társulat diszkrét, értelmes jellemzészt nyert benne. Ifj. Nagy István, a nősábitó gaval-lér szerepe Gózon Bélának jutott. Régen lát-tuk ezt a rokonszenves fiatal színészt jobb sze-repben. Kifűnően eltalálta az önhitt Don Juan hangját, de feladata magaslatán állott ott is, ahol Flórával megakart érteni, hogy érzése több az érzéki fellobbanásnál. Az öreg Nagyot

Csolnakossy, a nagyszonyt Breznay Anna játszotta, mindketten kifogástalanul. Soly mossy erősen karikírozva adta a szolgál-bíró s Gózon Gyula sem tudta velünk elhi-tetni a fanatikus káplán szigorát. A színház egészen megtelt. —r.

TAVIRATOK.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 22. (A „Torontál” ered. táv.) Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este dányosi birtokáról Budapestre érkezett s ma este Bécsbe utazik. A miniszterelnök holnap Bécsben tanácskozní fog Aehrenthal báró külügy-miniszterrel és Schönauich hadügy-miniszterrel, egyrészt a delegációk összehívása, másrészt a tisztí fizetések ügyében.

Kossuth Ferenc utja.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti táv.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter holnap, csütörtökön érkezik vissza Raguzából, ahol a husvétí ünnepeket töltötte. A miniszter utközben meglátogatja Mostar városát is.

Szterényi és Popovics titkos tanácsosi esküje.

Budapest, április 22. (A „Torontál” ered. távirata.) Szterényi József és Popovics Sándor államtitkárok holnap délelőtt teszik le Schönbrunnban a király kezébe a titkos tanácsosi esküt. Az eskütételnél jelen lesz Wekerle Sándor miniszterelnök is.

A nagybereznai mandátum.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ungvárról sürgönyzik, Nehrebeczky Györgynek pancsovai főispánná történt kinevezése folytán megüresedett nagybereznai kerületben ma kezdte meg programbeszéd-körutját a kerület alkotmánypárti jelöltje, Rohonczy Lőrinc.

A horvát bán lovagias ügye.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik Rauch Pál báró horvát bán és Nedakovics Bogdán lovagias ügye holtpontra jutott. Ugy volt, hogy Nedakovics segédeinek kívánására becsületbíróság ül össze s a bán meg is nevezte a maga részéről a bírakat, de Nedakovics minde-ideig nem. Ilyenformán a lovagias ügy elintézése megszakadt.

A szociáldemokrata párt kongresszusa

Budapest, április 22. („A Torontál” eredeti távirata.) A magyarországi szociáldemokrata párt kongresszusának mai negyedik napján a párt szervezeti szabályzatot tárgyalták. A szabályzat körül nagy vita folyt egészen délig, amikor a tanácskozást felfüggesztették s a tárgyalás folytatását délután 4 órára tüzték ki.

Újabb összeesküvés Portugáliában.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lisszabonból sürgönyzik, ott újabb összeesküvést fedeztek fel Manuel király ellen. Az összeesküvők merényletet akartak elkövetni a király ellen, amelyet a parlament megnyitásokor akartak végrehajtani. Az összeesküvés folytán naponkint főmegesen tartóztatják le a republikánusokat. A republikánus lapok figyelmeztetik a kormányt, hogy ne folytassa a letartóztatásokat, mert akkor Portugália hamarosan ugyanarra a sorsra jut, mint Franciaország a republika kikiáltásokor.

Allamférfiak találkozása.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, A „Popolo Romano” szerint Giolitti miniszterelnök és Bülow herceg biropalmi kancellár Velencében a jövő vasárnap vagy hétfőn fognak találkozni. Giolitti a Piemontban lévő Cavona nyaralójából egyenesen Velencébe utazik.

A bajai milliós főnyeremény.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szabadkai törvényszék ma kezdte meg a bajai milliós főnyeremény ügyének tárgyalását. Délelőtt a vádlottakat hallgatták ki, akik tagadják a hamisítást. A fővádlott Wágner Sándor könyvvezető azt mondja, hogy a sorjegy száma tévesen volt bevezetve a könyvekbe s ő azt a huzáv előtt javította ki. A tárgyalás folyik. Schön Antal bankigazgató ellen miután ez időközben meghalt, a törvényszék az eljárást beszüntette.

A dányosi rablógyilkosok póre.

Budapest, április 22. (A „Torontál” eredeti távirata.) A dányosi rablógyilkos cigányok pórének tárgyalását ma kezdette meg a pest-vidéki törvényszék esküdtzseke Pestvármegye székházának nagytermében. A tárgyalás megnyitása után az enök konstatalta, hogy az összes vádlottak és tanúk jelen vannak s így a tárgyalás menetét semmi sem zavarja. Azután megkezdtek a vádlottak kihallgatását, amely lefoglal egy-két napot. Maga az egész tárgyalás előreláthatólag tovább tart egy hétnél.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 22. (A nagybecskerek-Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (májusra 1908.)	22-28 — —
Buza (októberre 1908.)	18 84 — —
Rozs (októberre 1908.)	16 34 — —
Zab (okt. 1908.)	12-96 — —
Tengeri (1908. májusra.)	12 86 — —
Tengeri uj	12.62 — —

2062/1908. sz. A törökkanizsai járás főszoigabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökkanizsai járásba tartozó feketetői köjgyjzóségnél rendszerezített s 1000 korona állami javadal-mazással ellátott segédjegyzői állásra ezenel pályázatot hirdetek s felhivom mind-azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtlják, hogy jegyzői minősítetségüket igazoló ok-mánynyal s eddigi alkalmazatásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelt kérvényüket ide folyó évi május hó 1-ig bemutassák. Kelt Törökkanizsán, 1908. évi április hó 17-én. Tallán Emil, főszoigabiró.

4. kpti. vál. ül. számhoz ex 1908. 402-1.1

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselőválasztásra jogosított Nagybecskerek városi választókerület polgárainak az 1909. évre érvénynyel bírandó és városrészenként betürendben összeállított ideiglenes névjegyzéke elkészítetvén, az, valamint a kihagyottak névjegyzéke az 1899. évi XV. t.-c. 146. és 151. §-ainak rendeleteihez képest a folyó évi május hó 5-től kezdve folyó évi május hó 25-éig és pedig Nagybecskerek város névjegyzéke a városház nagytermében, Felső-muzslya telepítvényes község névjegyzéke pedig a község házán mindennap délelőtt 8—12 óráig közzszemlére kitéve leend, amioy megjegyzéssel tétetik közhírre, hogy a kitűzött helyen és időben azokat mindenki megtekintheti, az 1874. évi XXXIII. t.-c. 43. §-a értelmében a fentemlitett napokon délutáni 2 órától 6 óráig pedig le is másol-hatja s hogy az ideiglenes névjegyzék ellen intézendő kéllőleg felszerelt felszólamlások az 1899. évi XV. t.-c. 151. §-ához képest a folyó évi május hó 5-től május 15-éig, a beérkezendő és ugyancsak a fenti határidőben és helyeken közzszemlére kitéendő felszólamlásokra pedig a netán teendő észrevételek a folyó évi május hó 16-ától május hó 25-éig a központi választmányhoz címezve Nagybecskerek város vagy Felsőmuzslya teldpítvényes község előjáró-ságánál, amelynek névjegyzéke ellen a fel-szólalás történt — nyujtandók be.

Kelt Nagybecskerek rendezett tanácsu város központi választmányának 1908. évi április hó 15-én tartott üléseből.

Dr. Perisies Zoltán, polgármester, mint a közp. választmány elnöke. Mattanovich György, városi I-só jegyző, mint a közp. választmány jegyzője.

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

831/1.03. sz.

Partos község előljárásgától.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirott községi előljárásg részéről ezennel közhirre lesz téve, hogy a partosi közbirtokosság által tervbe vett és

építendő tenyészbika istálló

és járványkórháza nézve ez évi április hó 28 án d. e. 9 órakor a község ház nagytermében újabb nyilvános szóbeli árlejtést tart.

Kikiáltási ár 1851 kor. 16 fill. Árlejtendő építési vállalkozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt 10% bántpénzt, vagy ennek megfelelő értékpapírt a községi előljárásg kezei közé letenni.

Később beadandó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A törvényhatóságilag jóváhagyott költségelirányzat, terv és árlejtési feltételek fenti határnapig a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Partos, 1908. évi április hó 17.

Hajnal Manó, Petru Gruesku,
jegyző. 396-32 bíró.

A Temesvári-utcában a Dreher-féle házban egy

4 szobából álló utcai lakás

május hó elsejétől 440 koronáért kiadó.

Bővebbet Hiller József és Fiai szeszgyárában.

389-33

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVÍZVESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

Ivógyógyomdra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenede idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

928/1908. sz.

Szerbcsanád község előljárásgától.

Árverési hirdetmény.

Szerbcsanád községe mintegy 7000 holdnyi vadászterületén gyakorolható

vadászati jog

folyó évi május hó 25 én d. e. 9 órakor Szerbcsanád község ház tanácstermében írásbeli, zárt és utóajánlatok mellőzésével tartandó nyilvános szóbeli árverésen folyó évi augusztus hó 1-ső napjától számítandó 6 (hat) egymásután következő évre bérbe adatik.

Az árverési feltételek Szerbcsanád község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szerbcsanád, 1908. évi április hó 17.

397-3.2

Előljárásg

HIRDETÉSEK

FELVÉTTETNEK A

„TORONTÁL“

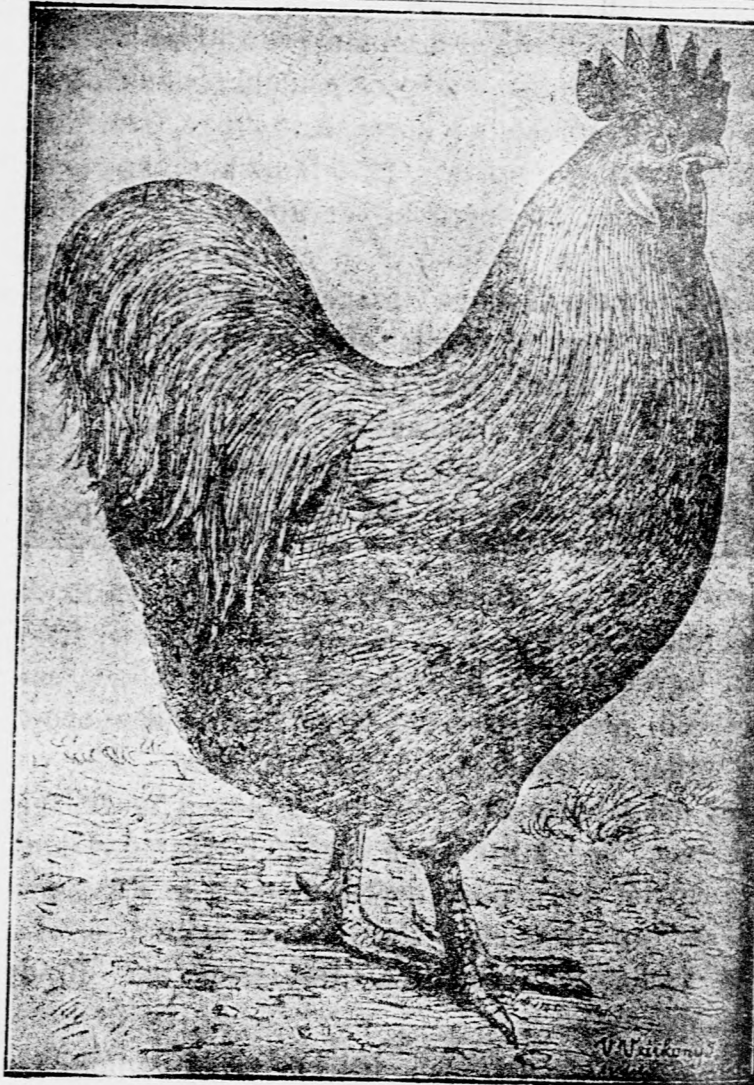
KIADÓHIVATALÁBAN.

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegképes könyvelő,

magyar, német levelező, elsörendű irodai erő ajánlkozik fél napi, vagy esti foglalkozásra. Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.

Szives megkeresések „Megbízható” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 30-x.34

Jelenleg az egész világon a leghíresebb és legkedveltebb tyukfaj a sárga orpington. Ezt kiváló tulajdonságai biztosítják neki, ugymint: gyors fejlődés, edzett szervezet, nagy tojóképeség, elsörendű hus és tojászhom, tetszelős és nagy testalkat.

V. Várkony József
orpington tenyészete Nagybecskerek.

Angliából

John Baily & Sons-tól importált és kitüntetett primissima

sárga orpingtonok friss keltető tojásaira

megrendeléseket elfogad.

Az árak rázásmentes csomagolással értendők.

12 darab tenyésztojás . . . . . 8 korona,

15 " " . . . . . 10 korona.

Továbbá az említett Angliából importált törzs szakszerűen kitenyészített ivadékaira őszi szállításra előjegyzést elfogad.

Vérferfőzés és állatim ivadékaik visszafeljődése (degenerálódása), fajtajelleg és szín tekintetében ki van zárva, mivel minden évben, ugy ez idén is direkt Londonból John Baily & Sons-tól kaptam remek és értékes kakast.

395-3.2

V. Várkony József.

ALMÁSY ÉS SZEPESSEY

könyv-, zenemű- és papírkereskedése NAGYBECSKEREK.

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sárdor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEÁL” IRÓGÉP

229-x 13

torontálmezei vezérképviselősege.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.